

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 28.5.2004
COM(2004) 400 τελικό

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

που επιτρέπει στο Ηνωμένο Βασίλειο να θεσπίσει ειδικό μέτρο παρέκκλισης από το άρθρο 11 της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ περί εναρμόνισης των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. Δυνάμει του άρθρου 27 της έκτης οδηγίας του Συμβουλίου της 17ης Μαΐου 1977 περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών – Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας : ομοιόμορφη φορολογική βάση¹, το Συμβούλιο, ενεργώντας ομόφωνα μετά από πρόταση της Επιτροπής, μπορεί να επιτρέψει σε οποιοδήποτε κράτος μέλος να θεσπίσει ειδικά μέτρα παρέκκλισης από τις διατάξεις της οδηγίας, για να απλουστευθεί η διαδικασία είσπραξης του φόρου ή να αποφευχθούν ορισμένες απάτες ή φοροδιαφυγές.
2. Με μία επιστολή που απεστάλη στην Επιτροπή και καταχωρήθηκε από τη Γενική Γραμματεία της Επιτροπής στις 13 Φεβρουαρίου 2004, η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου ζήτησε άδεια για να εισαγάγει ένα μέτρο παρέκκλισης από το άρθρο 11 τίτλος Α παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ. Η Επιτροπή ενημέρωσε τα άλλα κράτη μέλη σχετικά με την αίτηση του ΗΒ με την επιστολή της 15ης Μαρτίου 2004.
3. Η Επιτροπή έλαβε αυτή την αίτηση πριν από τη θέση σε ισχύ των τροποποιήσεων του άρθρου 27 της έκτης οδηγίας του Συμβουλίου 2004/7/ΕΚ. Ωστόσο, λόγω έλλειψης μεταβατικών κανόνων, η αίτηση πρέπει να διεκπεραιωθεί σύμφωνα με τους σημερινούς και όχι με τους προηγούμενους κανόνες.
4. Το άρθρο 11 τίτλος Α παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ προβλέπει ότι η βάση επιβολής του φόρου είναι για τις παραδόσεις «οτιδήποτε αποτελεί την ανταποδοτική την οποία έλαβε ή πρόκειται να λάβει ο προμηθευτής από τον αγοραστή ». Η διάταξη αυτή επαρκεί κατά κανόνα όταν η παράδοση αγαθών ή η παροχή υπηρεσιών έχει πραγματικό εμπορικό σκοπό και δεν υπάρχει μεταξύ του προμηθευτή/παρόχου και του αγοραστή/λήπτη κανένας δεσμός που θα μπορούσε να επηρεάσει την αξία της παράδοσης. Ωστόσο, όταν τα μέρη της πράξης συνδέονται, υπάρχει απόδειξη ότι ορισμένες παραδόσεις πραγματοποιούνται κάτω από την αξία της αγοράς. Το ΗΒ επωφελείται ήδη από μία παρέκκλιση του άρθρου 11 για να αντιμετωπίσει τέτοιες υποτιμημένες παραδόσεις αγαθών ή υπηρεσιών που πραγματοποιούνται για πρόσωπα με τα οποία συνδέονται οι προμηθευτές ή οι πάροχοι, και οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε απώλεια φορολογικών εσόδων όταν ο λήπτης είναι εξ ολοκλήρου ή εν μέρει απαλλαγμένος από το φόρο². Δυνάμει αυτής της παρέκκλισης, οι αρχές του ΗΒ μπορούν να υπολογίσουν τον οφειλόμενο φόρο βάση της συνήθους αξίας αυτών των πράξεων στην αγορά. Αν και το σύστημα φοροδιαφυγής που αποτελεί αντικείμενο της αίτησης παρέκκλισης είναι ανάλογα προς αυτά που καλύπτονται από την υφιστάμενη παρέκκλιση, το πεδίο εφαρμογής της αρχικής παρέκκλισης δεν είναι αρκούντως ευρύ ώστε να το καλύψει.

¹ EE L 145, 13.6.1977, σ. 1. Οδηγία που τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2004/15/ΕΚ (EE L 52, 21.2.2004, σ. 61).

² EE L 132, 21.5.1987, σ. 22.

5. Το ΗΒ υπέβαλε τώρα αίτηση για να επωφεληθεί από μια συμπληρωματική παρέκκλιση, πολύ συγκεκριμένη, ώστε να είναι σε θέση να καταπολεμήσει αυτή τη φοροδιαφυγή που συνδέεται με παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται μεταξύ ενός εργοδότη και ενός υπαλλήλου στον τομέα του εμπορίου αυτοκινήτων. Το άρθρο 6 παράγραφος 2 της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας εξομοιώνει προς παροχή υπηρεσιών εξ επαχθούς αιτίας τη χρησιμοποίηση ενός αγαθού που ανήκει στην επιχείρηση για τις προσωπικές ανάγκες του προσωπικού της, όταν το αγαθό αυτό δημιουργία δικαίωμα για μείωση του φόρου προστιθέμενης αξίας. Η αξία αυτής της παροχής υπηρεσιών καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 11 τίτλος Α παράγραφος 1 στοιχείο γ), το οποίο προβλέπει ότι η βάση φορολόγησης αυτού του είδους πράξης αποτελείται από το πλήρες ποσό των δαπανών που αναλήφθηκαν από τον υποκείμενο στο φόρο για την εκτέλεση της παροχής υπηρεσιών. Ωστόσο, στις περιπτώσεις που αντιμετώπισε το ΗΒ, η διάταξη αυτή παρακάμπτεται από τους εργοδότες οι οποίοι αμείβονται για την παρεχόμενη υπηρεσία. Αποτέλεσμα είναι ότι η αξία της πράξης καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 11 τίτλος Α παράγραφος 1 στοιχείο α). Ως εκ τούτου, ο φόρος δεν επιβάλλεται παρά επί του ποσού που πράγματι πληρώθηκε από τον υπάλληλο, το ύψος του οποίου οφείλεται σαφώς στην ύπαρξη ενός δεσμού μεταξύ του τελευταίου και του εργοδότη του.
6. Οι καταχρήσεις που διαπιστώθηκαν στο ΗΒ αφορούν προς το παρόν μόνο τον τομέα της βιομηχανίας αυτοκινήτων. Οι επιχειρήσεις έχουν το δικαίωμα να ανακτούν το φόρο για αυτοκίνητα τα οποία αποτελούν μέρος του αποθέματος της επιχείρησής τους, είτε πρόκειται για κατασκευαστές είτε για μεταπωλητές. Το πιο κοινό παράδειγμα σε αυτό τον τομέα είναι το αυτοκίνητο επίδειξης. Τα αυτοκίνητα επίδειξης τίθεται συχνά στη διάθεση των υπαλλήλων εκτός των ωρών εργασίας. Βάσει των ισχυόντων κανόνων, δεδομένου ότι τα αυτοκίνητα αυτά δημιουργούν δικαίωμα για μείωση, η δωρεάν διάθεσή τους θα φορολογούνταν βάσει των συνολικών δαπανών που αναλήφθηκαν από τον υποκείμενο στο φόρο για την εκτέλεση αυτής της παροχής υπηρεσιών. Εντούτοις, επειδή ο υπάλληλος πληρώνει ένα ποσό για τη χρησιμοποίηση του αυτοκινήτου, αυτή η διάταξη εκτίμησης της βάσης φορολόγησης αναστέλλεται και εφαρμόζεται ο συνήθης κανόνας που προβλέπεται στο άρθρο 11 τίτλος Α παράγραφος 1 στοιχείο α). Κατά συνέπεια, το ΦΠΑ εξοφλείται βάσει του ποσού που πράγματι πληρώθηκε από τον χρήστη του αυτοκινήτου. Δεδομένου ότι ο υπάλληλος και ο εργοδότης συνδέονται μεταξύ τους, το ποσό που απαιτείται για τη χρήση του αυτοκινήτου μπορεί να καθοριστεί σε επίπεδο που είναι τεχνητά χαμηλό. Η πρακτική αυτή επιτρέπει στον εργοδότη να αντλεί ένα σημαντικό όφελος από τον υπάλληλο.
7. Αυτό το σύστημα φοροδιαφυγής ενθαρρύνθηκε πολύ στο ΗΒ. Λαμβανομένων υπόψη της σημασίας της εμπορικής αξίας των αυτοκινήτων και του όγκου των αυτοκινήτων που τίθενται στη διάθεση των υπαλλήλων, η κυβέρνηση του ΗΒ υπολόγισε ότι, εκτός από τα ποσά που έχουν ήδη απολεσθεί, θα μπορούσε να προκύψει σημαντική απώλεια των φορολογικών εσόδων αν το σύστημα χρησιμοποιούταν σε μεγαλύτερη κλίμακα. Το ΗΒ, πιστεύοντας ότι οι καταχρήσεις περιορίζονται σε ένα ιδιαίτερο τομέα δραστηριοτήτων, υπέβαλε αίτηση παρέκκλισης για την αντιμετώπιση του συγκεκριμένου συστήματος και όχι γενικότερης παρέκκλισης. Μια στοχοθετημένη παρέκκλιση σημαίνει επίσης ότι τα διορθωτικά μέτρα είναι ανάλογα προς το προς επίλυση πρόβλημα.

8. Αυτό το σύστημα φοροδιαφυγής περιορίζεται μόνο στον τομέα του εμπορίου αυτοκινήτων, διότι, κατά κανόνα, το ΦΠΑ για τα αυτοκίνητα που αγοράζονται από επιχειρήσεις στο ΗΒ δεν είναι ανακτήσιμο όταν τα αυτοκίνητα αυτά χρησιμοποιούνται για ιδιωτικούς σκοπούς. Το εμπόδιο αυτό δεν επιτρέπει να φορολογείται έμμεσα η ιδιωτική χρήση και, ως εκ τούτου, να λαμβάνεται υπόψη η χρήση που γίνεται από ιδιώτες. Από τον κανόνα αυτό εξαιρούνται οι επιχειρήσεις στον τομέα του εμπορίου αυτοκινήτων, των οποίων τα αυτοκίνητα αποτελούν μέρος του αποθέματος της επιχείρησης, και οι οποίες μπορούν να ανακτήσουν το ΦΠΑ. Ως εκ τούτου, οποιαδήποτε ιδιωτική χρήση αυτών των αυτοκινήτων πρέπει να υποβάλλεται σε φορολόγηση.
9. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η Επιτροπή θεωρεί ότι πρέπει να εγκριθεί η παρέκκλιση που ζητείται από την κυβέρνηση του ΗΒ.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

που επιτρέπει στο Ηνωμένο Βασίλειο να θεσπίσει ειδικό μέτρο παρέκκλισης από το άρθρο 11 της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

την οδηγία του Συμβουλίου 77/388/ΕΟΚ της 17ης Μαΐου 1977 περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών – Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας : ομοιόμορφη φορολογική βάση³ και ιδίως το άρθρο 27,

την πρόταση της Επιτροπής⁴,

Εκτιμώντας τα εξής:

- (1) Με την επιστολή που καταχωρήθηκε από τη Γενική Γραμματεία της Επιτροπής στις 13 Φεβρουαρίου 2004, το Ηνωμένο Βασίλειο ζήτησε άδεια για να εισαγάγει ειδικό μέτρο παρέκκλισης από το άρθρο 11 τίτλος Α παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ.
- (2) Σκοπός της παρέκκλισης είναι να καταπολεμηθεί η φοροδιαφυγή, όσον αφορά το φόρο προστιθεμένης αξίας (ΦΠΑ), που προκύπτει από την υποτίμηση ορισμένων παροχών υπηρεσιών. Η παρέκκλιση αυτή έχει σχεδιαστεί ειδικά για να αποτρέπει την παράκαμψη του άρθρου 6 παράγραφος 2 της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ μέσω μια πρακτικής που συνίσταται, στον τομέα του εμπορίου αυτοκινήτων, στο να επιτρέπεται στους υπαλλήλους να χρησιμοποιούν αυτοκίνητα για ιδιωτικούς σκοπούς έναντι πληρωμής ενός συμβολικού ποσού. Εφόσον το ποσό αυτό εξομοιώνεται με την αντιπαροχή μιας παροχής υπηρεσιών, το ΦΠΑ υπολογίζεται επί της βάσης του ποσού που πράγματι πληρώθηκε από τον υπάλληλο, σύμφωνα με το άρθρο 11 τίτλος Α παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ. Ωστόσο, λόγω της σχέσης εργοδότη-υπαλλήλου που υπάρχει μεταξύ των μερών, το ποσό που πράγματι πληρώθηκε είναι τεχνητά χαμηλό, το οποίο έχει ως αποτέλεσμα αισθητά χαμηλότερα έσοδα του ΦΠΑ.

³ ΕΕ L 145, 13.6.1977, σ. 1. Οδηγία που τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2004/15/ΕΚ (ΕΕ L 52, 21.2.2004, σ. 61).

⁴ ΕΕ [...] C [...], σ. [...].

- (3) Το Ηνωμένο Βασίλειο επωφελείται ήδη από μια παρέκκλιση από το άρθρο 11⁵ που αποσκοπεί στην καταπολέμηση του προβλήματος των υποτιμημένων παραδόσεων αγαθών και παροχών υπηρεσιών μεταξύ συνδεδεμένων προσώπων και των οποίων οι λήπτες είναι πρόσωπα πλήρως ή εν μέρει απαλλαγμένα από το φόρο. Εφόσον, κατά τη στιγμή που χορηγήθηκε η παρέκκλιση, οι υπάλληλοι δεν περιλαμβάνονταν στον ορισμό των «συνδεδεμένων προσώπων» και εφόσον ένας υπάλληλος δεν είναι ένα υποκείμενο σε φόρους πρόσωπο το οποίο είναι πλήρως ή εν μέρει απαλλαγμένο, απαιτείται μία συμπληρωματική και πιο ειδική παρέκκλιση.
- (4) Το ειδικό μέτρο πρέπει να εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις όπου η διοίκηση είναι σε θέση να διαπιστώσει ότι η ύπαρξη μιας σχέσης εργοδότη-υπαλλήλου μεταξύ των σχετικών μερών είχε επίπτωση στη βάση επιβολής του φόρου που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 11 τίτλος Α παράγραφος 1 στοιχείο α). Εν πάση περιπτώσει, η διαπίστωση αυτή πρέπει να βασίζεται σε αποδεδειγμένα γεγονότα και όχι σε εικασίες.
- (5) Δεδομένου του φάσματος της παρέκκλισης, το ειδικό μέτρο είναι ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.
- (6) Η παρέκκλιση δεν έχει αρνητικές επιπτώσεις στους ίδιους πόρους της Κοινότητας που προέρχονται από τον φόρο προστιθεμένης αξίας.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 11(A)(1)(α) της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ, στην περίπτωση παροχής υπηρεσιών που αφορά τη χρησιμοποίηση ενός αυτοκινήτου και εφόσον ο προμηθευτής και ο λήπτης των υπηρεσιών είναι συνδεδεμένα πρόσωπα στον τομέα του εμπορίου αυτοκινήτων, επιτρέπεται στο Ηνωμένο Βασίλειο, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2008, να θεωρεί τη συνήθη αξία αυτής της παροχής υπηρεσιών ως βάση της επιβολής φόρου.

Άρθρο 2

Το άρθρο 1 εφαρμόζεται μόνον εφόσον πληρούνται οι ακόλουθοι όροι :

- (α) ο πάροχος υπηρεσιών έχει το δικαίωμα να αφαιρεί, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, τον φόρο προστιθεμένης αξίας που εφαρμόζεται στο αυτοκίνητο·
- (β) ο λήπτης της παροχής δεν είναι ένα πλήρως φορολογήσιμο πρόσωπο και συνδέεται με τον πάροχο με σχέση εργοδότη-υπαλλήλου η οποία προσδιορίζεται στην εθνική νομοθεσία·
- (γ) είναι δυνατό να συναχθεί ευλόγως από τις περιστάσεις της υπό εξέταση περίπτωσης ότι η ύπαρξη της σχέσης εργοδότη-υπαλλήλου που αναφέρεται στο στοιχείο (β) είχε αρνητική επίπτωση στη βάση επιβολής του φόρου που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 11 τίτλος Α παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ.

⁵ EE L 132, 21.5.1987, σ. 22.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας.

Βρυξέλλες, [...]

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*